

A Galícia, el cas *Pokémon*, una trama de suborns a polítics locals del PP i del PSOE, ja té més de 100 encausats, mentre el cas *Campeón*, per què va ser imputat –i tot seguit desimputat– l'ex-ministre socialista José Blanco, investiga la concessió de subvencions a canvi de comissions. Capitanjada per Jorge Dorribo, la trama hauria contactat amb Oriol Pujol, fill de l'ex-president català, per tal d'obtenir concessions d'ITV catalanes. Pujol ha cessat com a portaveu de CiU al Parlament i ha abandonat els càrrecs a Convergència Democràtica de Catalunya (CDC) per aquesta causa.

El cas *Palau*, que estudia el desviament de més de 6 milions d'euros del Palau de la Música Catalana a CDC a través de convenis de patrocini amb l'empresa Ferrovial, ha dut la fiscalia anticorrupció a demanar 27 anys de presó per a Fèlix Millet i Jordi Montull, dos dels 17 encausats i principals beneficiaris. I el cas *Pallerols*, que implica el partit soci de CDC, Unió, ha acabat amb l'ingrés a la presó de Vicenç Gavaldà, ex-secretari d'Organització dels democristians. De

socialistes catalans en situació compromesa, també n'hi ha: els del cas *Pretòria*, per exemple, o els del cas *Mercurio*, que implica Manuel Bustos, ex-alcalde de Sabadell, i Dani Fernández, ex-diputat del PSC al Congrés espanyol.

A les Illes, dos pilars de la política indígena com Jaume Matas i Maria Antònia Munar, són en una situació crítica: al primer, amb més de 20 causes pendents, l'han condemnat a presó pel cas *Palma Arena*, mentre la segona ja és a la garjola amb dues condemnes que sumen 11 anys i mig, i li queden nou causes pendents.

En qualsevol cas, el País Valencià és el líder indiscutible en la matèria. El cas *Brugal*; el desviament de diners durant la visita del papa del 2006; el cas *Emarsa*, que investiga el forat multimilionari a la depuradora de Pinedo o el cas *Cooperació*, per què l'ex-conseller Rafael Blasco ha estat condemnat a vuit anys de presó.

I després hi ha els banquers. Els del forat de Caja Madrid –Miguel Blesa va trepitjar la presó–, els de Bankia, els de la CAM, els de Catalunya Caixa, els de Banc de València, els de Caja Navarra...

Fèlix Millet, en cadira de rodes, entrant al judici per l'hotel del Palau de la Música Catalana.

Els delinqüents de coll blanc, que desnonaven famílies alhora que s'embutxacaven sous –i pensions– milionaris.

Víctor Maceda

El sistema judicial espanyol és un apèndix ideològic del bipartidisme polític. Però fins el 1983, quan es va produir el primer gran escàndol financer i polític, el cas Rumasa, el Constitucional actuava amb independència...

El magistrat del Tribunal Constitucional Enrique López dimitia fa uns dies després de ser enxampat begut, circulant sense casc i passant semàfors en vermell. Encarna la degradació màxima del poder judicial espanyol, però no pas per una nit passada de rosca, sinó pel procediment pel qual va arribar a asseure's en una de les dotze cadires d'aquest tribunal. El Govern del PP va aturar la renovació del TC fins que López va complir els requisits d'anys d'exercici, i quan la meitat dels magistrats van considerar que el candidat no era idoni pel seu baix perfil professional, al PP no li va tremolar el pols i no va fer marxa enrere. De fet, no li calia, el president del TC, Pérez de los Cobos, va emetre un vot de qualitat per desencallar un nomenament que l'executiu de Rajoy

Rumasa va sentenciar la justícia independent

feia molt de temps que es treballava. El PSOE no va fer escarafalls. Forma part del pacte. "Govern i oposició actuen com a còmplices en un atemptat continu a la independència judicial des de l'any 1985, i aquest atemptat ha assolit el seu zenit el 2013". Qui així s'expressa és un magistrat, Manuel Ruiz de Lara, que, en un article al bloc *Hay derecho* denuncia una llei orgànica de reforma del Consell

General del Poder Judicial de 2013 que té el vist-i-plau de PP, PSOE, CiU, PNB i IU que "limita la capacitat del CGPJ de preservar la independència judicial i perpetua el sistema de repartiment de quotes partidistes".

La llei de 2013 va ser aprovada en un context de corrupció política creixent que afecta diversos partits, i és per això que Ruiz de Lara creu que

TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

Els dotze magistrats del Constitucional escolten el discurs del rei Joan Carles, amb Zapatero, la reina i els prínceps –aviat reis– d'acompanyants.

el PP, amb el vist-i-plau de la resta de formacions que hi tenen interessos, “va decidir, traint el seu programa electoral del 2011, mantenir el sistema d’elecció parlamentària i reforçar encara més la discrecionalitat en l’elecció dels vocals judicials, sense que les associacions judicials hi tinguin veu”.

Quan la justícia era lliure. El mètode de designació dels magistrats dels tribunals i òrgans de control de l’Estat espanyol són prou coneguts. És purament un repartiment del pastís entre els partits polítics amb més representació al Congrés, sense que els elegits siguin de

manera inequívoca més preparats. Però, com remarca l’ex-vocal del Consell General del Poder Judicial Alfons López Tena, hi va haver un temps en què el Tribunal Constitucional va actuar amb independència: “El primer TC nascut de la Transició es va formar l’any 1980 amb magistrats provinents de la universitat i en molts casos eren represaliats que tornaven de l’exili. De fet, el primer president, Manuel García Pelayo, venia de Veneçuela. Però el 1983, *cas Rumasa* –el primer escàndol financer de la democràcia– va posar en crisi aquesta fórmula, perquè el Govern de Felipe González va pressionar el Suprem i també el president del TC perquè emetés un vot de qualitat que desempatés el veredict de sis vots a favor i sis en contra del recurs presentat per Ruiz Mateos i ratifiqués el decret llei del Govern que expropiava les empreses del grup i deixava sense indemnització els empleats”. El grup del PP havia presentat un recurs al TC contra el decret llei, però la pressió del PSOE als magistrats va ser més forta.

El 1985, després d’una llarga polèmica sobre la politització de la justícia, una nova llei modificava el sistema d’elecció dels magistrats i entregava al poder polític la capacitat per interferir de ple en el poder judicial convertint el TC i el CGPJ en un vedat propietat del PSOE i el PP. “Des d’aleshores els càrrecs es reparteixen entre gent d’absoluta confiança dels partits majoritaris al Congrés i s’abandonen els perfils independents, prestigiosos i amb reputació acadèmica i professional”, rebla López Tena. Aquella llei va propiciar que els magistrats triats a dit fossin, tret d’alguna excepció, persones de segon nivell amb poca reputació en el món acadèmic, que en la presa de decisions jurídiques són més extremistes que els partits als quals deuen el seu càrrec.

Controlen els controlats. Pel que fa al CGPJ, la degradació és equiparable a la del TC. El Consell General del Poder Judicial naixia a la transició

El sistema judicial espanyol està totalment vinculat al bipartidisme PP-PSOE

amb l'objectiu que els nomenaments, inspeccions, sancions i promoció dels jutges no depenguessin de l'executiu. Vuit vocals els triaria el Senat i el Congrés, i els dotze vocals restants els mateixos jutges, casualment agrupats en una associació unitària vinculada al PP. Així, el primer Consell estava format per persones que tres anys enrere dictaven sentències franquistes. Progressivament, el CGPJ es va convertir en un aparell de guerra contra el govern del PSOE i al servei del PP, fins que el 1985 la llei que recollia les conseqüències de l'escàndol Rumasa va establir que els vint membres es triarien per designació parlamentària. Així, la majoria al CGPJ i del Tribunal Constitucional es converteix en una balança que es desequilibra cap al cantó progressista o conservador segons els cicles electorals.

La ingerència del poder polític en la justícia està legitimada pel bipartidisme del PP i el PSOE, però també pels partits que han tingut ocasió de participar en els nomenaments. En aquest sentit, l'únic camí possible

El magistrat del TC Enrique López ha dimitit després de ser enxampat begut, conduint sense casc i passant semàfors en vermell. López fou nomenat pel PP malgrat el vot contrari de la meitat del TC.

per recuperar una justícia independent exigeix el trencament d'aquesta dinàmica partidista, perquè com assenyala Alfons López Tena, "aquest sistema judicial no té una dinàmica pròpia perquè és un apèndix del biparti-

disme, de manera que aquest règim només caurà si cau el bipartidisme i no el substitueix un altre règim polític igualment corrupte".

Gemma Aguilera

La improbable via catalana del rei Felip

Els reptes principals de l'Estat espanyol –si ens guiem per les interpretacions de la premsa estrangera– són la crisi econòmica i el procés català. Per això qualsevol canvi significatiu a l'Estat és interpretat en funció d'aquests dos paràmetres. L'abdicació del rei Joan Carles no podia ser una excepció, sobretot quan el mateix Estat –i un bon nombre de mitjans de comunicació– ha atribuït a aquest monarca un paper fonamental en la Transició espanyola.

Segons aquest raonament, l'abdicació de Joan Carles podria tenir tanta intenció política com les decisions que va prendre en assumir la prefectura de l'Estat el 1975 –i la coronació de Felip pot ser tan rellevant com aquella en qüestions d'Estat–. És a dir que l'abdi-

El procés català pel dret a decidir i cap a la independència no ha rebut cap oferta –ni contraoferta– de l'estat. Un rei Felip –300 anys després– pot girar la truita?

cació de Joan Carles i la coronació de Felip VI podrien ser claus per desactivar el procés català d'independència. Amb aquesta lectura alguns polítics i politòlegs infravaloren el component popular del procés alhora que sobredimensionen –de vegades intencionadament– el paper que pot jugar el cap d'Estat, ja que oblidem que la Constitució li atorga un rol merament representatiu, obvien que les seves passes estan

controlades per l'executiu espanyol i ignoren que –segons diverses fonts– el rei dimissionari ja ha intentat moure fitxa en el tema català i el Govern Rajoy no li ho ha permès.

El paper del nou rei Felip –300 anys després de Felip V– dependrà, doncs, de l'oferta que el president del Govern espanyol, Mariano Rajoy, estigui disposat a fer al Govern Mas. Ara per ara, les úniques paraules de Rajoy en